

BUILDING THE FUTURE: DE ONTWIKKELING EN OPERATIONELE UITROL VAN HET MILITAIRE KWARTIERPLAN 2025

Wim DE BRABANDER

Vliegveld Moorsele (concessie civiele vlieg-en paraclubs).

Le nouveau plan Quartiers 2025 de la Défense a été récemment approuvé (le 20 mars 2026) et sera déployé dans les années à venir. Dans le présent article, nous revenons un peu en arrière dans le temps pour voir comment et pourquoi ce plan Quartiers 2025 a été élaboré. Globalement, grâce à ce nouveau plan, la Défense évolue pour passer de 41 sites actifs en 2025, dont 36 quartiers clés, à 54 sites actifs, dont 49 quartiers clés, en 2034. Les quartiers et bases existants sont davantage développés. Avec le plan Quartiers 2025, la présence militaire est structurellement mieux répartie sur l'ensemble du territoire, dans le cadre de la Vision Stratégique 2025. Par la création des quartiers à Aalter, Charleroi, Moorsele, la réouverture du quartier à Ypres et le développement des quartiers existants en Flandre orientale, Flandre occidentale et Hainaut, la présence militaire à l'ouest de l'axe Anvers-Bruxelles passe de 14 % des effectifs à environ 22,5 % des effectifs, alors que cette région représente 40 % de la population belge. Les proportions Nord-Sud restent quasi identiques. La présence militaire en Région flamande augmente proportionnellement en raison de la création d'unités, tandis que la Région de Bruxelles-Capitale abrite l'Hôpital militaire, l'École royale militaire et l'état-major de la Défense. En Région wallonne, la croissance est principalement absorbée par le développement des grandes casernes (Marche-en-Famenne, Arlon, Amay, Tournai) et la construction du quartier du futur à Charleroi.

Luitenant-kolonel Wim DE BRABANDER werkt op de Defensiestaf als ondersectiechef Infrastructuur Support bij de divisie Communicatie- en Informatiesystemen en Infrastructuur van Defensie. Vanuit zijn expertise als burgerlijk ingenieur binnen de genietroepen, operationele inzet en ervaring met infrastructuur, was hij als technisch expert de penhouder van het militaire Kwartierplan 2025, vanaf het ontwerp tot het plannen van de operationele uitrol.

Waarom een nieuw militair kwartierplan?

Op 20 maart 2026 werd het nieuwe kwartierplan van Defensie goedgekeurd, dat vervolgens de komende jaren zal worden uitgerold. We duiken even terug in de tijd om te schetsen hoe en waarom dit Kwartierplan 2025 tot stand is gekomen.

Sinds de uitvoering van de plannen Charlier I en II¹ (1989-1990), ook gekend onder de naam REFORBEL, en het daaropvolgende plan-Delcroix (1992) werden

¹ Philippe Manigart, docent aan de Koninklijke Militaire School. <https://openjournals.ugent.be/rp/article/74078/gallery/198236/view/>

de Belgische troepen teruggetrokken uit Duitsland en grondig hervormd. De hervormingsplannen volgden elkaar zeer snel op, met een sterke reductie van de defensiebudgetten, vermindering van de effectieven en sluiting van vele kazernes tot gevolg.

Zo telde Defensie in 2001 nog 76 sleutelkwartieren², waarvan 5 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 25 in Wallonië en 46 in Vlaanderen. Bij het aantreden van de regering-De Wever in 2025 was het aantal geopende sleutelkwartieren herleid tot 36, waarvan 3 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 14 in Wallonië en 19 in Vlaanderen. Het laatste kwartierplan uit 2021 van minister Dedonder voorzag een reductie van 42 sleutelkwartieren in 2018 naar 37 sleutelkwartieren, met de sluiting van de vliegbasis van Koksijde en de verhuis naar Oostende, evenals de sluiting van Brugge-Sint-Kruis, Ieper, Gavere, Semmerzake, Zutendaal, Glons, Luik en Bastenaken. In tegenstelling tot vorige kwartierplannen werden in het Kwartierplan 2021 twee nieuwe ‘kwartieren van de toekomst’ voorzien, in Charleroi en Geraardsbergen, omwille van de opeenvolgende sluiting van kazernes in de provincies Oost-Vlaanderen en Henegouwen, waardoor de militaire aanwezigheid in deze provincies tot quasi nul was herleid. Met het inplannen van nieuwe grote kazernes in Charleroi en Geraardsbergen rekende men op het rekruteringspotentieel in die regio's, wat een trendbreuk was ten opzichte van de evoluties van de kazernes tijdens de laatste 30 jaar.

In de loop van de uitvoering van het Kwartierplan 2021 bleek dat dit niet 100% zou kunnen worden uitgevoerd zoals gepland. Zutendaal, Luik, Glons, Bastenaken en Ieper werden zoals gepland gesloten of overgedragen aan een derde: Bastenaken aan het War Heritage Institute (WHI), Zutendaal aan het US Army Garrison Benelux³, Ieper, Berlaar en Glons voor de uitbouw van asielcentra⁴. De sluiting en verhuis van Koksijde en Brugge-Sint-Kruis werden door de regering teruggedraaid en Gavere-Semmerzake werd vlak voor de sluiting bemand door een compagnie van het 3e bataljon Para. Lokaal werd er weinig vooruitgang geboekt en was er protest

² Een sleutelkwartier is een kwartier dat beschikt over eigen territoriale steunmiddelen. Van een sleutelkwartier kunnen onderkwartieren afhangen die gesteund worden door het sleutelkwartier.

³ Het kwartier Wevelsmeer in Zutendaal huisvest een van de depots van de Verenigde Staten in Europa.

⁴ Asielcentra vallen onder de bevoegdheid van minister Anneleen Van Bossuyt, minister van Asiel en Migratie, en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid. Ze worden uitgebaat door Fedasil (het Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers) of door partners zoals het Rode Kruis of Croix-Rouge de Belgique.

Kwartier Helchteren (concessie asielcentrum).

tegen de komst van een kazerne in Geraardsbergen. Hierdoor werd de piste voor een kwartier van de toekomst in Geraardsbergen verlaten en koos de regering voor het vliegveld van Ursel in Aalter als nieuwe locatie.

Gezien de veranderde geopolitieke situatie sinds 2021 en de nieuwe behoeften en capaciteiten van Defensie (gevechtsvliegtuigen, drones, fregatten, luchtverdediging, nieuwe voertuigen voor de Landmacht) was het voor Defensie duidelijk dat het kwartierplan uit 2021 achterhaald was en een nieuw kwartierplan noodzakelijk was. In januari 2025 kreeg de divisie Communicatie- en Informatiesystemen en Infrastructuur van Defensie (MRC&I) de opdracht een Kwartierplan 2025 op te stellen dat een bijlage zou worden van de Strategische Visie 2025⁵.

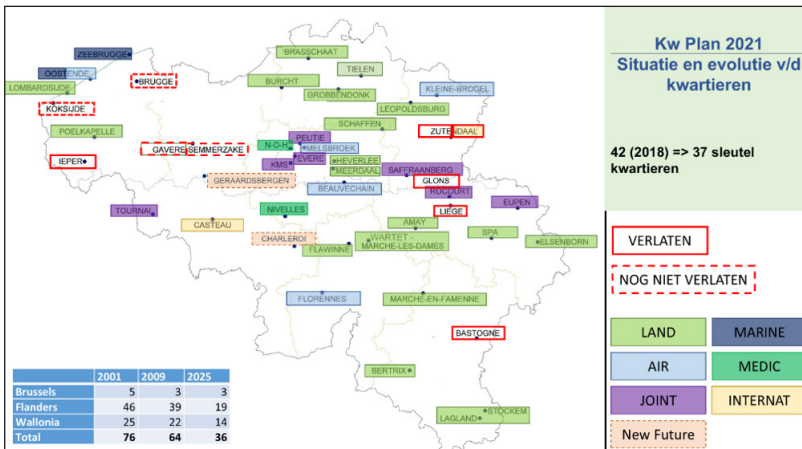
Opstellen van het Kwartierplan 2025

Basisprincipes en startsituatie

Hoe maak je nu een nieuw kwartierplan, rekening houdend met de nieuwe geopolitieke situatie, de groei van Defensie tot 2035 en de verdere uitbouw richting 2040, dat klaar is voor de toekomst? Hierbij diende men het feit in acht te nemen dat er de voorbije jaren enkel op grote schaal kazernes werden afgebouwd en dat het

⁵ Strategische Visie Defensie 2025. [strategische-visie-2025-integraal.pdf](#)

meest recente plan uit 2021 nog steeds focuste op sluiting, maar tegelijk ook twee kwartieren van de toekomst voorzag. De ervaring van MRC&I toonde echter aan dat het absoluut niet evident is om kwartieren van de toekomst te bouwen als hiervoor nog terreinen moeten verworven worden. Geraardsbergen werd vervangen door Ursel en de volledige procedure voor de aankoop, sanering en bebouwing van de terreinen in Charleroi zal, volgens de planning, 12 jaar duren.

Afbeelding 1: Actuele situatie van de uitvoering van het Kwartierplan 2021.

Vanuit de Strategische Visie 2025 werden enkele principes voor de evolutie van het vastgoedpatrimonium opgelegd die verankerd dienden te worden in het Kwartierplan 2025 dat als bijlage D aan de Strategische Visie zou worden toegevoegd:

- een infrastructuur die klaar is voor de toekomst met meer en nieuwe capaciteiten, leidend tot een toename van effectieven (militairen, burgerpersoneel en reservisten), gebouwen, kwartieren en oefenterreinen;
- een infrastructuur die weerbaarder is (*enablement*⁶, spreiding, robuustheid, munitieopslag);

⁶ *Enablement* omvat de geïntegreerde *whole of government*-activiteiten die de noodzakelijke voorwaarden moeten scheppen voor de ontplooiing en ondersteuning van geallieerde troepen. Concreet betekent dit voor België dat we de nodige capaciteiten moeten voorzien om zowel onze eigen ontplooiende troepen (*sending nation*) te ontplooiën en te ondersteunen als om de geallieerde troepen te ontvangen, te laten transiteren en te ondersteunen op ons grondgebied (*reception and transit nation*).

- een infrastructuur die een evenwichtige geografische spreiding hanteert, in functie van de demografische realiteit, en de maatschappelijke verankering versterkt;
- een infrastructuur die aangepast wordt aan de duurzaamheids-, veiligheids- en welzijnsnormen;
- een infrastructuur waarbij terreinen of gebouwen ter beschikking kunnen worden gesteld van de defensie-industrie.

Op basis van bovenstaande was het duidelijk dat er maximaal gebruik gemaakt moest worden van het bestaande patrimonium met het oog op de haalbaarheid, zowel qua budget als qua realisatietermijnen. Uit studies bleek dat de provincies ten westen van de lijn Antwerpen-Brussel-Charleroi zwaar hadden ingeboet in de vorige kwartierplannen en er zich een soort ‘militaire woestijn’ uitstreckte van Zelzate in het noorden, over Sint-Niklaas-Aalst-Geraardsbergen-Mons, tot Chimay in het zuiden, zonder enige militaire kazerne. Om deze ‘militaire woestijn’ aan te pakken, werd gekozen om maximaal kwartieren te ontwikkelen in het westen (West-/Oost-Vlaanderen en Henegouwen).

De vele sluitingen in het verleden en de sociale en logistieke repercussies ervan in gedachten nemend, werd besloten de bestaande eenheden te behouden in hun huidige kwartieren en dus nieuwe kazernes te openen voor toekomstige eenheden. Hierbij is het belangrijk te onderlijnen dat het Kwartierplan 2025 een visiedocument is op strategisch niveau dat antwoordt op de vraag ‘wat gaan we waar doen?’. De implementatie ervan maakt deel uit van het Infra Business Plan⁷ met de concrete bouwprojecten, hun nodige budgetten en de timing.

Het schrappen van kazernes is natuurlijk makkelijk, op basis van geografische nabijheid of de vullingspercentages van bepaalde kwartieren. Om voor de 15.000 extra militairen en burgers geografisch een plaats te voorzien, was het duidelijk dat er radicaal op een andere wijze zou moeten gewerkt worden, aangezien Defensie over veel minder kazernes beschikt.

⁷ Het Infra Business Plan is een levend plan dat alle infrabouwprojecten omvat en permanent wordt aangepast. Het wordt een keer per jaar voorgelegd aan de CHOD/MOD.

Alle 283 militaire domeinen in België werden door de sectie Infrastructuur geanalyseerd op basis van hun beschikbaarheid en groeipotentieel, in functie van de capacitaire ontwikkeling – zowel de actieve sites als deze in concessie en in verkoop. Het merendeel van de sites moet worden behouden zonder dat ze bijkomende capaciteit genereren, zoals oude forten, militaire begraafplaatsen, BEMILCOM-sites of sites voor het WHI, de NAVO of het Amerikaanse leger (*US Army*). De lijst van de resterende kwartieren werd verder gereduceerd na de eliminatie van de kwartieren die reeds te klein of te vol zijn of enkel nog de voorspelde groei van de eigen eenheid kunnen dragen. Zo ontstond een lijst van ongeveer 58 militaire sites met groeipotentieel tegen 2040, waaraan een beperkt aantal bijkomende sites werden toegevoegd die niet tot het patrimonium van Defensie behoren.

Hierbij vielen de volgende zaken op:

- de kwartieren met de best inzetbare restcapaciteit zijn in concessie voor Asiel en Migratie. Zonder de recuperatie van deze kwartieren (Koksijde, Ieper, Neder-over-Heembeek, Berlaar, Helchteren, Doornik, Florennes, Belgrade, Glons, Arlon) is de groei van Defensie onmogelijk;
- de restkwartieren met de grootste oppervlaktes zijn de reservevliegvelden, wat potentieel biedt om te bouwen (Ursel, Saint-Hubert, Moorsele);
- in afwachting van de goedkeuring van het kwartierplan stelde de minister van Defensie een moratorium in op de verkoop van militaire domeinen, waardoor verschillende militaire sites opnieuw in aanmerking kwamen voor militair gebruik (Ieper, Fort Sint-Marie, Geel, Arendonk)⁸;
- in het verleden werden meer kwartieren gesloten in Vlaanderen dan in Wallonië. Bovendien was de verkoop van gesloten kwartieren meer succesvol in Wallonië dan in Vlaanderen. Het gevolg is dat er in Vlaanderen een grotere keuze is uit verlaten kwartieren om terug in gebruik te nemen dan in Wallonië, waar de oprichting van nieuwe kwartieren in de meeste provincies ook de aanschaf van terreinen vereist;

⁸ Kwartier Lemahieu in Ieper, gesloten eind 2023; Fort Sint Marie in Beveren-Kruikebeke-Zwijndrecht, gesloten begin jaren 90; kwartier Kievermont in Geel, gesloten in 2002; Duits munitiedepot in Arendonk, gesloten in 1997.

- de aangekondigde investeringen in Defensie en de behoeften om Defensie terug te laten groeien, zorgden tevens voor het ontstaan van een dynamiek waarbij steden of particulieren terreinen aan Defensie te koop aanboden. Hierbij worden twee pistes concreet omgezet tot een aankoopdossier van terreinen: het voormalige satelliet-antenneterrein van Lessive⁹ en het voormalige militaire vliegveld van Goetsenhoven.

Werkmethode voor het opstellen van het Kwartierplan 2025

Op basis van de beschikbare militaire domeinen werd aan de verschillende machten, de Defensiestaf en het Commando der Scholen gevraagd om de geschatte groei door te geven voor 2030-2035-2040 terwijl DGHR de actuele cijfers per militair kwartier aanleverde. Indien de machten meer kwartieren nodig hadden dan ze actueel gebruiken, werd hen een of meerdere kwartieren aangeboden om de eenheden te plaatsen in functie van de behoeften. De Landmacht had hier de grootste behoefte aan extra kwartieren, gezien het feit dat ze acht nieuwe bataljons wenst op te richten¹⁰. De Marine, de Medische Dienst en de Luchtmacht hadden elk de behoefte aan één extra militair kwartier of basis.

Alle cijfers en behoeften – op basis van de analyses en plannen van de machten, de Defensiestaf en het Commando der Scholen – werden verzameld, geanalyseerd en gefusioneerd per militair kwartier, vaak in meerdere iteraties, tussen februari en juli 2025. Op 18 juli 2025 werd de Strategische Visie 2025 voor Defensie goedgekeurd, die voorziet in 43.000 fulltime-equivalenten (actieve militairen en burgers) en 12.800 reservisten tegen eind 2034. Militaire infrastructuur wordt gebouwd met een geplande minimale levensduur van 50 jaar en zal na 2034 nog verder evolueren. Daarom werd door MRC&I ook per kwartier gekeken naar de doorgroeimogelijkheden na 2034, om ervoor te zorgen dat het kwartier leefbaar en werkbaar blijft en niet wordt overbelast: denk hierbij bijvoorbeeld aan nutsleidingen zoals water, elektriciteit, riolering, maar ook aan grondruimtebeheer.

Dit maximale plafond voor het personeel per kwartier zorgde ervoor dat bepaalde behoeften aan infrastructuur onmogelijk op de gewenste locatie konden ingepland

⁹ Vroegere Belgacomsite, gekend onder de oude benaming RTT (Regie van Telegraaf en Telefoon).

¹⁰ Vier logistieke bataljons, een bataljon cavalerie, een bataljon brugslag, een bataljon artillerie, een binationaal bataljon met Luxemburg.

Kwartier Helchteren (concessie asielcentrum).

worden, maar wel in een ander – minder belast – kwartier met gelijkaardige mogelijkheden. Zo werd een uitgebalanceerd kwartierplan opgesteld dat rekening houdt met het maximale groeipotentieel van de militaire domeinen, de taalverhoudingen, de verhoogde aanwezigheid van Defensie in het westen van het land, de operationele noden van de machten en de geografische en demografische realiteit.

Vanaf eind augustus 2025 startte het interne *staffing*-proces van het kwartierplan, waarbij het bij elke stap werd verfijnd en aangevuld. Na dit proces werd het Kwartierplan 2025 voorgesteld aan de Chef Defensie (CHOD) en werd toestemming verkregen om het eveneens voor te leggen aan de minister van Defensie (MOD). Na de presentatie van het kwartierplan aan de minister werd het startschot gegeven voor het politieke goedkeuringsproces, met als doel het Kwartierplan 2025 door de ministerraad te laten goedkeuren. Meerdere presentaties werden gegeven aan de interkabinettenwerkgroep (IKW), op basis waarvan er nog enkele bijstellingen gebeurden. Op 20 maart 2026 werd het Kwartierplan 2025 goedgekeurd door de ministerraad en kon Defensie starten met de implementatie ervan.

Wat is er beslist in het Kwartierplan 2025?

De details van het Kwartierplan 2025 zijn opgenomen in bijlage D van de Strategische Visie 2025¹¹. De hoofdlijnen zijn de volgende:

- bouw van het kwartier van de toekomst in Charleroi (gevechtseenheid en logistiek);
- bouw van een thuisbasis van een luchtverdedigingseenheid op het vliegveld van Ursel (Aalter);
- bouw op de militaire vliegvelden van Saint-Hubert en Moorsele voor een logistieke eenheid en, voor Moorsele, na 2034 een gevechtseenheid;
- heropening van de kazernes van Berlaar, Ieper en Helchteren voor een logistieke eenheid of functie;
- heropening van de kazerne van Glons in het kader van weerbaarheid en groei;
- heropening van het Fort Sint-Marie (Burcht) voor marinefuseliers;
- heropening van het depot in Geel, voor een depoteenheid en *enablement*;
- heraankoop van het voormalige militaire vliegveld van Goetsenhoven als uitbreiding van Beauvechain en, later, voor een medische eenheid;
- aankoop van het voormalige satelliet-antenneterrein van Lessive als tactisch trainingscentrum;
- onderzoek naar geschikte munitiedepots in Zutendaal, Sugny en Arendonk;
- behoud van de vliegbasis van Koksijde voor gebruik door de Landmacht, Luchtmacht en Marine;
- behoud van de marinebasis Brugge-Sint-Kruis voor een logistieke functie;
- geleidelijke sluiting van de asielcentra op militaire domeinen.

Naast bovenstaande hoofdlijnen zijn er per provincie zones in militaire kwartieren geïdentificeerd die volledig of in medegebruik ter beschikking zouden kunnen gesteld worden van de defensie-industrie, in functie van de behoeften.

Bijkomend worden er extra terreinen voorbehouden voor de uitbreiding van het nieuwe hoofdkwartier in Evere, bijkomende oefenterreinen gezocht in het westen

¹¹ Strategische Visie Defensie 2025, bijlage D. https://www.mil.be/media/gszhydaz/kwartierplan-annexe_d-nl.pdf.

van het land – met een focus op Henegouwen en Oost-Vlaanderen – en bijkomende kwartieren onderzocht op te verwerven sites (vliegveld van Cerfontaine voor een zware brugslageenheid, in de omgeving van de meren van de Eau d’Heure, en een kwartier voor *long-range air defence* in Henegouwen). Aanvullend wordt onderzocht of in Diest de paracommandocapaciteit zou kunnen worden uitgebreid, eventueel gebruikmakend van de infrastructuur in het Trainingscentrum voor Parachutisten op het militaire vliegveld van Schaffen. Hieronder kan men een overzicht vinden per macht.

Overzicht van het Kwartierplan 2025 per macht

Voor de Marine verandert er relatief weinig: de vloot blijft gevestigd in Zeebrugge, terwijl Oostende de Naval Academy (NAC) blijft huisvesten. Het nucleaire, biologische en chemische (NBC) en Damage Control Centre van Oedelem blijft in gebruik, terwijl de marinebasis van Brugge-Sint-Kruis zal gebruikt worden als logistiek steunpunt en voor de marinefuseliers. Nieuw voor de Marine is de installatie van marinedrones op de vliegbasis van Koksijde en de kazernering van marinefuseliers in het Fort Sint-Marie op Linkeroever, in Antwerpen. Voor het toekomstige Advanced Maritime Safety Centre (AMSC) wordt ook een plaats gezocht in een van de drie forten op de linkerscheldeoever.¹²

De Luchtmacht blijft operationeel vanaf de drie vliegende basissen in Beauvechain, Kleine-Brogel en Florennes, die elk voorzien worden van *surface-based air missile defence* (grondgebonden lucht- en raketverdediging)-systemen. De 15e Wing Luchttransport blijft Melsbroek gebruiken als uitvalsbasis. De luchtkadetten (RBAC)¹³ blijven gebruik maken van de vliegvelden van Weelde en Bertrix. Nieuw voor de Luchtmacht is dat de vliegbasis van Koksijde terug wordt opgewaardeerd in plaats van te verhuizen naar Oostende en dat er, naast de marinedrones, eenheden van de Landmacht worden gehuisvest op de vliegbasis, die daardoor een uitgesproken *joint*-gebruik krijgt. De grootste verandering bij de Luchtmacht bestaat echter uit de opening van een compleet nieuwe basis op het vliegveld van Ursel, waar in de toekomst de luchtverdedigingseenheid (*surface-based air missile defence*) zal geïnstalleerd worden. Na 2034 komt er ook een onderdeel

¹² Kwartieren Marine, Kwartierplan 2025. <https://www.mil.be/media/2rpcqne1/kw-pl-2026-marine.jpg?v=1dcc0fd764fc370&rmode=crop&width=1472&height=982&format=webp&quality=90>

¹³ Royal Belgian Air Cadets.

luchtverdediging op lange dracht (*long-range air defence*) in een nog te zoeken kazerne in de provincie Henegouwen. Voor het voormalige militaire vliegveld van Goetsenhoven lopen de aankoopgesprekken met de huidige eigenaar, de stad Tienen. De vliegveldfunctie wordt bewaard en het kwartier wordt voorzien als uitbreidingsmogelijkheid voor de sterk bezette kwartieren in Beauvechain en Heverlee, en later ook als standplaats van een medische steuneenheid.¹⁴

Voor de Medische Dienst is de grootste verandering de oprichting van een veldhospitaaleenheid op het voormalige vliegveld van Goetsenhoven, voorzien na 2034. De bestaande medische eenheden en antennes in kazernes blijven ter plaatse. De plannen voor een *new medical hub* in Neder-over-Heembeek lopen verder, inclusief de geplande verhuis van een deel van de stockagecapaciteit van Nijvel. De kazerne in Nijvel blijft bestaan en zal worden aangepast aan de hedendaagse noden voor de opslag van medisch materieel en medicatie.¹⁵

De Landmacht kent de grootste veranderingen in het Kwartierplan 2025. Ze krijgt tot 2034 elf extra sites ter beschikking en na 2034 nog eens twee bijkomende kazernes. De Landmacht zal logistieke eenheden met een *enablement*-functie stationeren op het vliegveld van Koksijde. In de kazerne van Ieper, momenteel een asielcentrum, zal eind 2026 een logistiek bataljon opstarten. Het militaire vliegveld van Moorsele wordt een kazerne voor een logistieke eenheid gezien de nabijheid van snelwegknooppunten en zal in de toekomst verder groeien met een gevechtseenheid volgens de behoeften van de Landmacht na 2034. Het heropenen van het munitiedepot in Arendonk wordt bestudeerd om de stockage van munitie beter te spreiden.

Het kwartier in Berlaar is sinds begin 2026 terug in gebruik genomen als onderkwartier van het 29e bataljon Logistiek uit Grobbendonk en heeft ook een rol bij de tijdelijke huisvesting van geallieerde troepen op doortocht door ons land. Het voormalige depot in Geel wordt terug in gebruik genomen, met stockage en een logistieke functie als hoofddoelen. Het depot in Geel moet op termijn ook de taak van het kwartier van Berlaar overnemen om geallieerde troepen op doortocht

¹⁴ Kwartieren Luchtmacht, Kwartierplan 2025. <https://www.mil.be/media/1a0004ek/kw-pl-2026-lucht.jpg?v=1dcc0fd769f9120&rmode=crop&width=1472&height=982&format=webp&quality=90>

¹⁵ Kwartieren Medische Dienst, Kwartierplan 2025. <https://www.mil.be/media/uxllwcqr/kw-pl-2026-medische-dienst.jpg?v=1dc6c6fdd982640&rmode=crop&width=1472&height=982&format=webp&quality=90>

tijdelijk te kunnen huisvesten. Het kwartier van Helchteren wordt terug in gebruik genomen voor een logistieke functie, wat wil zeggen dat het asielcentrum geleidelijk wordt afgebouwd tegen 2034.

Charleroi is het *quartier du futur sud*, waarvoor de werken en plannen verder lopen. De kazerne moet klaar zijn tegen 2032 en zowel een logistiek bataljon als een cavaleriebataljon huisvesten. Lessive werd eind juni 2026 verworven, met als doel de site uit te bouwen tot een tactisch trainingscentrum dat virtuele-realiteitscapaciteiten zal omvatten. Het vliegveld van Saint-Hubert zal gebruikt worden om een logistieke eenheid onder te brengen.

Het voormalige kwartier in Glons, momenteel een asielcentrum, zal geleidelijk terug in gebruik genomen worden met als doel het kwartier na 2034 te kunnen gebruiken voor een artillerie-eenheid (na het vertrek van het asielcentrum). Het civiele vliegveld van Cerfontaine wordt onderzocht als mogelijke locatie voor een toekomstig brugslagbataljon, na 2034. Het voormalige NAVO-munitiedepot van Sugny, dat momenteel eigendom is van de gemeente Vresse-sur-Semois, wordt onderzocht in het kader van de spreiding van de munitieopslag.¹⁶

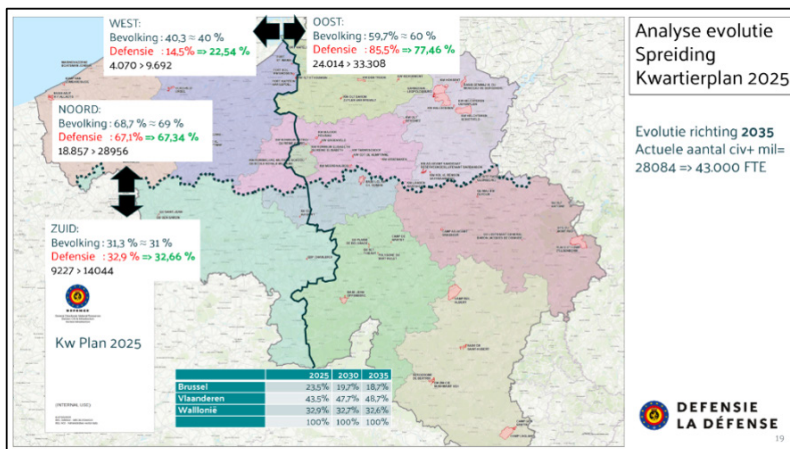
Met het kabinet Asiel en Migratie is een planning overeengekomen volgens dewelke alle asielcentra op militaire domeinen zullen sluiten tussen 2026 en 2034, zodat deze kwartieren gerecupereerd kunnen worden om een deel van de verhoging van de effectieven van Defensie te kunnen absorberen.

Beoogde eindresultaat van het Kwartierplan 2025

Globaal evolueert Defensie met het nieuwe Kwartierplan 2025 van 41 actieve sites in 2025 (waarvan 36 sleutelkwartieren) naar 54 actieve sites (waarvan 49 sleutelkwartieren) in 2034. De bestaande kwartieren en basissen worden verder uitgebouwd. Met het Kwartierplan 2025 wordt de militaire aanwezigheid structureel beter gespreid over het hele grondgebied binnen de krijtlijnen van de Strategische Visie 2025. Door de oprichting van kwartieren in Aalter, Charleroi en Moorsele, de heropening van het kwartier in Ieper en de uitbouw van de bestaande kwartieren in

¹⁶ Kwartieren Landmacht, Kwartierplan 2025. <https://www.mil.be/media/fx5bbjru/kw-pl-2026-land-nieuwe-sites.jpg?v=1dce0fd7672dbd0&rmode=crop&width=1472&height=982&format=webp&quality=90>

Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Henegouwen stijgt de militaire aanwezigheid ten westen van de as Antwerpen-Brussel van 14% van de effectieven naar zo'n 22,5%, daar waar deze regio 40% van de Belgische bevolking telt. De verhoudingen noord-zuid blijven quasi gelijk. Proportioneel stijgt de militaire aanwezigheid in het Vlaamse Gewest door het oprichten van nieuwe eenheden, terwijl het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het Militair Hospitaal, de Koninklijke Militaire School en de Defensiestaf blijft huisvesten. In Wallonië wordt de groei voornamelijk opgevangen door de grote kazernes verder uit te bouwen (Marche-en-Famenne, Arlon, Amay, Doornik) en door de bouw van het kwartier van de toekomst in Charleroi.

Abbeelding 2: cijfergegevens Kwartierplan 2025. In het rood: het huidige percentage werknemers van Defensie. In het groen: het geprojecteerde percentage werknemers van Defensie in 2035, na uitvoering van het Kwartierplan 2025.

Hoe zal de operationele uitrol van het Kwartierplan 2025 nu verlopen?

Sinds de goedkeuring van het Kwartierplan 2025 is MRC&I gestart met de operationele uitrol. Steden en gemeenten worden bezocht en technische verkenningen worden uitgevoerd. Samen met de machten zal een plan gemaakt worden om de 13 extra sites tegen eind 2034 terug te openen of in gebruik te nemen. Dit zal leiden tot een zichtbare militaire aanwezigheid in regio's waar sinds lang geen militairen meer werkten of gekazerneerd waren. De asielcentra van Ieper en Koksijde worden eind 2026 terug overgedragen aan Defensie en in gebruik genomen; eind juni 2027 volgt de sluiting van het asielcentrum in Doornik.

Na 40 jaar van onderinvestering investeert Defensie zeer veel budget, energie en middelen in militaire infrastructuur. Dit plan zal niet enkel veel werkgelegenheid creëren in de bouwsector of bij studieburelen en dienstenbedrijven, maar ook voor burgers en militairen bij Defensie zelf om deze werken te plannen, op te volgen en uit te voeren. De komende jaren zal op diverse locaties verspreid over het land tegelijkertijd gebouwd en gerenoveerd worden; er zullen echter ook masterplannen gemaakt worden om de nieuwe infrastructuur oordeelkundig in te planten.

Dat dit niet op korte termijn zal gerealiseerd zijn, is evident: de uitdaging en nodige werken zijn immers van een schaal die ongezien is sinds de jaren 60. Het zal dan ook vermoedelijk 15 à 20 jaar duren om dit kwartierplan volledig te kunnen implementeren en de nodige skills, creativiteit en geduld vergen, zowel van MRC&I als van de eenheden van Defensie. Rome is ook niet gebouwd op één dag!

Reageren? Réagir? : **BMT-RMB@mil.be**

De volledige voorstelling van het Kwartierplan 2025 aan de Kamercommissie Landsverdediging van 1 april 2026 kan teruggevonden worden via de volgende link: <https://media.dekamer.be/meeting/56-019606-U1623>.

Trefwoorden: Kwartierplan 2025, Strategische Visie 2025, militaire domeinen

Verlaten munitiedepot Arendonk.